

יום ד', ראש חודש כסלו תשס"ד (26 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום הוא ב' דראש חודש חשוון: = זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו! = [תהלים קי"ח 24]

היום, המהדורה החודשית של "**דע מאין באת...**": [על המתרחש במאה האחת-עשרה לסה"נ]

במאה ה-11 תמו הפלישות החיצוניות של נורמאנים והונגרים, אשר שיבשו וערערו את סדרי החיים. הפולשים התיישבו על אדמות אירופה, קיבלו את עולה של הדת הנוצרית, והשתלבו במערכות החיים החברתיים והתרבותיים שם. מבסיסם בדוכסות נורמנדיה, יצאו כובשים נורמאנים להשתלט על סיציליה ועל דרום איטליה (גיסקארד, 1059) ועל אנגליה (ויליאם הכובש, 1066).

שינויים אקלימיים, שנות ברכה, פיתוח ושכלול שיטות עיבוד האדמה וייצור המזון הביאו לגידול דמוגרפי עתיר-ממדים, שהיה מלווה בפיתוח מזון ובהכשרת אדמות חדשות לצורך עיבוד חקלאי. בשני מוקדים טריטוריאליים – באיטליה ובפלנדריה – איפשרו עודפי תוצרת חקלאית את הקמתן של ערים, שתושביהן עסקו במלאכה ובמסחר וניזונו מעודפי התוצרת של האזור הכפרי.

בעקבות שחיתות רבה בחיי ובסדרי הכנסייה, היו הטפות נמרצות בזכות רפורמה בכנסייה, שהביאו באיטליה למחת חברתי בין העירונים לבין ההגמונים, שהיו האדונים הפיאודליים של הערים. בהטפות נגד כמרים מושחתים נמצאה לעירונים אידיאולוגיה מן המוכן ותחמושת תעמולתית למטרותיהם. במילאנו סולק ההגמון מתחומי העיר. כזה היה דגם גם בערים אחרות באיטליה. האפיפיור תמך בעירונים, והקיסר צידד בהגמונים.

זו היתה הפתיחה **למלחמת האינזסטטורה**, שהתחוללה בין הקיסרות לבין האפיפיורות. כשנבחר האפיפיור גרגוריוס ה-7 (1073), פרצה הסערה על פני השטח. הקיסר, היינריך ה-4, והאפיפיור פתחו במלחמת הצהרות והדחות הדדיות, והאפיפיור החרים את הקיסר. משמעותו המדינית של עונש החרם הדתי היתה **התרת שבעת האמונים** של הוואסאלים המלכותיים כלפי אדונם. בגרמניה פרצו מלחמות בין המלך ונאמניו (כולל הגמונים ונזירים) לבין מתנגדיו, שהסתכמו על החרם שהוטל על המלך. אנוס מחמת ההכרח, התייצב היינריך למעמד משפיל. ככהן נוצרי, לא היה יכול גרגוריוס להתעלם מאקט ההשפלה והחרטה הדתית שהפגין המלך החוטא. הוא התיר את החרם, והיינריך פנה מיד לשוב לגרמניה, שם המשיך במאבק הצבאי נגד יריביו.

בהמשך המערכת של מלחמת האינזסטטורה, היתה ידה של הקיסרות על העליונה. אולם לקראת סוף המאה ה-11, הצליחה האפיפיורות הרומית להשיב לעצמה את מעמדה הקודם, והאפיפיור אורבאן השני קרא ל**מסע צלב** (1095); קריאה זו עמדה קודם לכל בסימן סיסמאות הרפורמה בכנסייה, אך כללה גם פנייה לצאת להילחם באויבי הנצרות. **מסע הצלב הראשון** (1096-1099) הביא לתנועת אוכלוסין אדירה (בממדי אותם ימים) של איכרים ועירונים שיצאו לדרך במקביל לאבירים הלוחמים. בפעילות זו ניכרו אותותיה של תעמולת הכנסייה והצלחת מאבקה להעמקת התודעה הנוצרית בקרב צאן מרעיתה.

[ואלה תולדות ... 2000]

”ויהי החודש הזה ... תחילה וראש לפדיון נפשנו” [מתוך תפילת מוסף לראש חודש]

יום נעים ושמח וחודש טוב, **בציפיה לישועה!**

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל